

Reykjavík, 16. júlí 2024

Tilvísun: 2407023

Fjármála- og efnahagsráðuneyti

Arnarhvoli við Lindargötu

101 Reykjavík

Efni: Drög frumvarpi til laga um skipan upplýsingatækni í rekstri ríkisins. Umsögn Sjúkratrygginga.

Þann 11. júlí sl. voru kynnt í Samráðsgátt drög að frumvarpi til laga um skipan upplýsingatækni í rekstri ríkisins. Meðfylgjandi er umsögn Sjúkratrygginga.

Tilkoma frumvarpsins er mikilvægur liður í stafrænni vegferð hins opinbera og til að tryggja hagsmuni þeirra einstaklinga sem sækja þjónustu hjá hinu opinbera. Sjúkratryggingar taka undir mikilvægi þess að unnið sé gagnert að sameiginlegri notkun starfrænna innviða ríkisins og að leikreglur um miðlun gagna milli opinberra aðila séu skýrar. Það mun leiða til hagræðis fyrir skjólstæðinga opinberra stofnana en einnig auka skilvirkni innan stjórnsýslunnar og hagkvæmni. Ásamt þessu veitir frumvarpið hinu opinbera aðhald og er partur að því að tryggja öryggi við miðlun, varðveislu og úrvinnslu gagna. Sjúkratryggingar telja þannig jákvætt að verið sé að stuðla að aukinni samræmingu, uppbyggingu og nýtingu sameiginlegra innviða upplýsingatækni innan hins opinbera.

Í 4. gr. frumvarpsins segir:

Ráðherra ber ábyrgð á að tilgreina öruggt gagnaskiptalag sem ríkisaðilar skulu nota í gagnasamskiptum.

Ríkisaðila er skylt að miðla gögnum, þ.m.t. persónugreinanlegum, til annarra ríkisaðila þegar gögnin eru nauðsynleg til þess að þeir geti sinnt lögbundnum hlutverkum sínum.

Óheimilt er að taka gjald fyrir miðlunina.

Varðandi ákvæði 1. mgr. 4. gr. frumvarpsins taka Sjúkratrygginga undir nauðsyn þess að skýrt sé kveðið á um í lögum um þessa gagnamiðlun sem fer fram milli opinberra aðila til að þeir geti sinnt lögbundnum hlutverkum sínum. Í frumvarpinu segir:

Mikilvægast er að gögnin standi í nánnum tengslum við starfsemi þess ríkisaðila sem þeim er miðlað til. Í því felst þó ekki að kveða þurfi berum orðum á um heimild til vinnslu tiltekinna gagna í lögum heldur er fullnægjandi að vinnslan sem slík sé heimil og byggist á ákvæðum persónuverndarlaga þar um.

Í frumvarpinu er lögbundið hlutverk skýrt með eftirfarandi hætti:

Einnig getur miðlunin verið heimil til að auðvelda stjórnun, umsjón og eftirlit með þjónustu og til að greiða fyrir umbótum og markvissum úrbótum á veitingu þjónustu, til að meta, hafa umsjón með eða endurskoða og auðvelda greiningu á skipulagi eða aðferðum við veitingun hennar. Sama á við um stefnumótun á ákveðnum sviðum. Þetta er í samræmi við skilgreiningu á nauðsyn vinnslu samkvæmt ákvæðum laga nr. 90/2018.

Sjúkratryggingar telja rétt að kannað verði hvort hægt sé að skýra enn frekar hvað átt er við með nauðsynlegri gagnaöflun, til að koma í veg fyrir að ákvæðið verði ekki túlkað með of þröngri lögskýringu og þannig tryggja að tilgangi þess verði náð.

Í þessu sambandi vilja Sjúkratryggingar benda á frumvarp til laga um breytingar á lögum um sjúkratryggingar, 908. mál, sem lagt var fram á 154. löggjafarþingi 2023-2024. Þar sem ekki náðist að klára málið verður frumvarpið endurflutt á haustþingi. Í frumvarpinu er að finna umfjöllun um að mikilvægur þáttur til að tryggja getu stofnunarinnar til að framkvæma ítarlegar þarfa- og kostnaðargreiningar, m.a. til að stytta biðtíma og tryggja hagkvæma nýtingu fjárs, er að stofnunin hafi aðgang að nauðsynlegum upplýsingum/gögnum. Þá er mikilvægt að gæði og réttlæiki umræddra gagna séu tryggð. Þetta er einnig mikilvægur liður til að tryggja rétta framkvæmd (rauntímaeftirlit við framkvæmd). Þær hindranir sem orðið hafa á vegi stofnunarinnar í þessari vegferð tengjast m.a. aðgengi að gögnum vegna biðlista, samninga um þjónustutengda fjármögnun og fjármögnunarlíkönum Heilsugæslna. Sjúkratryggingar hafa þannig gagnert unnið að því að ryðja þessum hindrunum úr vegi til að fá aðgengi að nauðsynlegum gögnum.

Í 2. mgr. 4. gr., segir að óheimilt sé að taka gjald fyrir miðlunina og er lagt til að lögfest verði meginregla um að miðlun gagna milli ríkisaðila skuli vera gjaldfrjáls. Í frumvarpinu kemur fram að *ekki standi til að gerðar verði breytingar á sérlögum þar sem einstökum stofnunum er heimilað að taka gjald fyrir gagnamiðlun. Hins vegar er eðlilegt að huga að því að gera nauðsynlegar breytingar til að öll miðlun gagna milli ríkisaðila verði gjaldfrjáls í samræmi við meginregluna.* Sjúkratryggingar taka undir það að hugað verði að því (sem fyrst) að öll gagnamiðlun milli ríkisaðila verði gjaldfrjáls í samræmi við nýja meginreglu 2. mgr. 4. gr. og ákvæði sérlaga um gjaldtöku þannig felld úr gildi.

Í lokin vilja Sjúkratryggingar taka undir mikilvægi þeirra reglna sem formfestar eru í 5. gr. frumvarpsins og þeirra reglugerða sem fjallað er um í 6. gr.

Virðingarfyllt

Elsa Gísladóttir, lögfr.

Undirritað af:
Elsa Rún Gísladóttir
Dags: 16.07.2024
Tími: 09:37:57
Ástæða: Samþykkt
Signet ID: 4938265f-4624-
4861-bf3e-067bc8df2636